

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Кафедра фізичної реабілітації та спортивної медицини

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор науково-педагогічної та
навчальної роботи
професор

О.М. Власенко

202_ рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

з дисципліни «Народні та нетрадиційні засоби реабілітації»

Освітній рівень перший рівень вищої освіти – бакалавр

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»

2020–2024 рік

Робоча програма **«Народні та нетрадиційні засоби реабілітації»** для студентів

(назва навчальної дисципліни)

за освітнім рівнем **бакалавр**, спеціальністю **227 «Фізична терапія, ерготерапія»**

курсу та факультету **IV курсу, медико-психологічного факультету**

Розробники: д.мед.н., професор Дорофєєва О.Є.
к.педн., доцент Яримбаш К.С.
к.мед.н., доцент Коршак В.М.
к.мед.н., асистент Волинець Л.М.
асистент Ливацька А.О.
асистент Падалко Ю.Б.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри **фізичної реабілітації та спортивної медицини**

Протокол від. **«30» серпня 2020 року № 1**

Завідувач кафедри _____ (Дорофєєва О.Є.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Перезатверджено:

на 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ «__» _____ 20__ р. протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань _____. (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки _____. (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність: 227 «Фізична терапія, ерготерапія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		IV-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		VIII-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Лекції	
		10 год	-
		Практичні, семінарські	
		40 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
100 год	-		
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю: диф.залік	

Співвідношення аудиторної роботи до самостійної роботи студентів: 1:2

2. Мета, очікувані результати навчання та критерії оцінювання результатів навчання

Мета. Формування системи знань, методичних вмінь і навичок вивчення теорії народних та нетрадиційних методів оздоровлення, технології проведення та зміст занять з нетрадиційних методів оздоровлення.

знати:

- про здоров'я та здоровий спосіб життя людини з позицій системного підходу; визначення категорій «здоров'я», «хвороба», «передхворобливий стан»;
- про неспроможність офіційної медицини щодо комплексного вирішення проблеми здоров'я людини; значення цілющих систем і основних методів

- нетрадиційної медицини у збереженні, зміцненні та реабілітації здоров'я людини; взаємозв'язок методів традиційної і нетрадиційної медицини;
- методи нетрадиційної діагностики;
 - визначення стану аури, чакр і окремих органів; біологічний зворотний зв'язок;
 - загальне поняття про терапевтичні нетрадиційні методи;
 - техніка дихання і релаксації.

вміти:

- використовувати масаж або терапевтичний дотик;
- рефлексотерапію;
- гідротерапію;
- знати про духовне зцілення;
- медитацію;
- візуалізацію;
- голодування або дієту.

Критерії оцінювання результатів навчання

Реалізація основних завдань контролю знань здобувачів вищої освіти у НМУ досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю. Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 200-баловою системою.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік, диференційований залік, екзамен).

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту, дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

Загальні:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні:

СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами (додаток 3) та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

Результати навчання з дисципліни:

ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПР 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПР 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибрати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі (додаток 3), трактувати отриману інформацію.

ПР 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПР 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності (додаток 4).

ПР 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПР 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПР 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПР 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПР 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій (додаток 3), та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи народних та нетрадиційних методів оздоровлення

Тема 1. Основи нетрадиційних методів оздоровлення: поняття «нетрадиційна медицина» та «нетрадиційні методи оздоровлення». Вступ до курсу «Народні та нетрадиційні методи оздоровлення». Поняття «нетрадиційної медицини» й «нетрадиційних методів оздоровлення». Перелік і короткий опис нетрадиційних методів оздоровлення.

Тема 2. Енергетична система людини. Поняття біополя та біоенергії. Поняття аури та чинники, від яких залежить колір шарів аури. Функції аури та методи її зміцнення й оздоровлення. Поняття «чакри». Взаємозв'язок чакр із нервовою системою.

Тема 3. Основи СУДЖОК терапії. Історія появи суджок терапії. Основні системи відповідності кистей і стоп: пояснення подібності кисті тілу, інь та янь поверхні тіла. Лікування за системою суджок: основні етапи пошуку лікувальної точки. Показання та протипоказання до суджок терапії.

Тема 4. Основні засади рефлексотерапії. Учення про енергію та мередіани й життєві точки. Фізіологічні механізми давньосхідної рефлексотерапії. Способи знаходження очок акупунктури та їх найменування. Характеристика класичних методів рефлексотерапії.

Тема 5. Елементи КАППО та їх застосування при деяких травмах і небезпечних для життя станах. Поняття каппо та історія виникнення цього методу. Суть методу каппо. Характеристика та вплив прийомів каппо на організм людини.

Тема 6. Ароматерапія та її застосування при деяких захворюваннях. Поняття ароматерапії, історія її розвитку. Методики використання ароматерапії. Вплив різних запахів на організм людини. Ароматерапія та захворювання.

Тема 7. Зміст нетрадиційної системи оздоровлення К. Ніші. Історія створення системи К. Ніші. Основи системи К. Ніші. Шість правил здоров'я.

Тема 8. Основні засади літотерапії. Поняття літотерапії. Історія виникнення літотерапії. Методики й методи лікування камінням. Лікувальні властивості каміння. Лікувальний вплив різного виду каміння.

Тема 9. Різновиди дихальних гімнастик. Поняття «пранаями». Поняття «дихальної гімнастики». Дихання за системою К.П. Бутейко. Парадоксальна гімнастика А.Н. Стрельникової.

Тема 10. Основні засади аюрведи. Поняття аюрведи. Класифікація хвороб за аюрведою. Основні положення аюрведи. Аюрведичні методики лікування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	с.р.	інд.	
1	2	3	4	5	6
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи народних та нетрадиційних методів оздоровлення					
Основи нетрадиційних методів оздоровлення: поняття «нетрадиційна медицина» та «нетрадиційні методи оздоровлення».	13	1	2	10	Написання реферату за обраною науковою темою
Енергетична система людини	15	1	4	10	
Основи СУДЖОК терапії	15	1	4	10	
Основні засади рефлексотерапії	15	1	4	10	
Елементи КАППО та їх застосування при деяких травмах і небезпечних для життя станах	15	1	4	10	
Ароматерапія та її застосування при деяких захворюваннях	15	1	4	10	
Зміст нетрадиційної системи оздоровлення К. Ніші	15	1	4	10	
Основні засади літотерапії	15	1	4	10	
Різновиди дихальних гімнастик	15	1	4	10	
Основні засади аюрведи	15	1	4	10	
Диференційований залік	2		2		
Всього	150	10	40	100	

5. Теми лекційних занять

№ з/р	Тема	Кількість годин
1	Основи нетрадиційних методів оздоровлення: поняття «нетрадиційна медицина» та «нетрадиційні методи оздоровлення».	2
2	Енергетична система людини	1
3	Основи СУДЖОК терапії	1
4	Основні засади рефлексотерапії	2
5	Елементи КАППО та їх застосування при деяких травмах і	2

	небезпечних для життя станах	
6	Ароматерапія та її застосування при деяких захворюваннях	2
7	Зміст нетрадиційної системи оздоровлення К. Ніші	
8	Основні засади літотерапії	
9	Різновиди дихальних гімнастик	
10	Основні засади аюрведи	
	Всього	10

6. Теми семінарських занять

Згідно робочої програми навчальної дисципліни «Народні та нетрадиційні засоби реабілітації» семінарські заняття не заплановані.

7. Теми практичних занять

№ з/р	Тема	Кількість годин
1	Основи нетрадиційних методів оздоровлення: поняття «нетрадиційна медицина» та «нетрадиційні методи оздоровлення».	4
2	Енергетична система людини	4
3	Основи СУДЖОК терапії	4
4	Основні засади рефлексотерапії	4
5	Елементи КАППО та їх застосування при деяких травмах і небезпечних для життя станах	4
6	Ароматерапія та її застосування при деяких захворюваннях	4
7	Зміст нетрадиційної системи оздоровлення К. Ніші	4
8	Основні засади літотерапії	4
9	Різновиди дихальних гімнастик	6
10	Основні засади аюрведи	
11	Диференційований залік	2
	Всього	40

8. Теми лабораторних занять

Згідно робочої програми з дисципліни «Народні та нетрадиційні засоби реабілітації» лабораторні заняття не заплановані.

9. Теми самостійної роботи

№ з/р	Тема	Кількість годин
1	Основи нетрадиційних методів оздоровлення: поняття «нетрадиційна медицина» та «нетрадиційні методи оздоровлення».	10
2	Енергетична система людини	10
3	Основи СУДЖОК терапії	10

4	Основні засади рефлексотерапії	10
5	Елементи КАППО та їх застосування при деяких травмах і небезпечних для життя станах	10
6	Ароматерапія та її застосування при деяких захворюваннях	10
7	Зміст нетрадиційної системи оздоровлення К. Ніші	10
8	Основні засади літотерапії	10
9	Різновиди дихальних гімнастик	10
10	Основні засади аюрведи	10
	Всього	100

10. Індивідуальні завдання:

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі – ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання з курсу «**Народні та нетрадиційні засоби реабілітації**» – це вид навчально-дослідної роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ – написання реферату з дисципліни «**Народні та нетрадиційні засоби реабілітації**» або підготовка доповіді з презентацією за однією з переліку наданих нижче тем.

Тематика рефератів та доповідей для ІНДЗ:

1. Мануальна терапія.
2. Асани хатха-йоги для оздоровлення.
3. Гомеопатія.
4. Фітотерапія.
5. Віброакустика.
6. Літотерапія.
7. Хромотерапія.
8. Металотерапія.
9. Ароматерапія.
10. Музикотерапія.
11. Очищення шлунку і підшлункової залози.

12. Очищення шкіри.
13. Очищення від енергетичних забруднень.
14. Голодотерапія.
15. Релаксація і медитація в оздоровленні.
16. Методи оцінки свого енергетичного стану.

11. Методи навчання

1. Словесний метод.
2. Наочний метод.
3. Вивчення та аналіз прикладного матеріалу.
4. Аналіз та синтез інформації.
5. Поєднання логічного та історичного аналізу.
6. Функціонально-структурного аналізу.
7. Порівняння та зіставлення.

12. Методи та форми контролю, розподіл балів, які отримують студенти, оцінювання

1. Поточний контроль – відвідування занять, відповіді за темами, виконання самостійної та індивідуальної роботи, написання контрольної роботи за змістовним модулем.

2. Підсумковий контроль – диф. залік.

Контроль з навчальної діяльності студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою результати якої оцінюються за 200-бальною шкалою.

Розподіл балів, які отримують студенти

Максимальна кількість балів за поточний контроль за практичними заняттями					ІНДЗ	Бали
ПЗ 1	ПЗ 2	ПЗ 3	ПЗ 4	ПЗ 5		
19	19	19	19	19	10	200
ПЗ 6	ПЗ 7	ПЗ 8	ПЗ 9	ПЗ 10		
19	19	19	19	19		

Здійснюється під час практичного заняття та включає загальну оцінку теоретичних та практичних знань з теми заняття:

«5» - 19 балів;

«4» - 15 балів;

«3» - 11 балів;

«2» - 0 балів.

Самостійна робота студента (доповідь написаного реферату, презентація) оцінюється: 1 – 10 балів.

13. Методичне забезпечення

1. Рекомендована література.
2. Мільтимедійний лекційний матеріал.

14. Рекомендована література

Основна:

1. Анікєва Е.Ю. Довідник з традиційної та нетрадиційної медицини. М.: Ексмо-Прес. 2002.
2. Болотов Б.В. Здоровье человека в нездоровом обществе. СПб.: Питер, 2008. – 704 с.
3. Бретмен С. Нетрадиционная медицина. Плюсы и минусы двадцати методов лечения. – М., 1997.
4. Войткевич С.А. Эфирные олії для парфумерії і ароматерапії. М.: Харчова промисловість, 1999.
5. Водолазская Е. Животные – целители. –М.: Эксмо, 2008. – 224 с.
6. И-Шен. Восточные приемы оздоровлени. – СПб.: Невский проспект; Вектор, 2007. – 236 с. (Целительные практики. Энциклопедия).
7. Калашникова Е.А. Альтернативное лечение. – М.: ООО «ТД «Издательство Мир книги», 2006. – 320 с.
8. Кэбот С. Естественное очищение печени / С. Кэбот; пер. с англ. О.Г. Белошеев. – Ми: «Поппури», 2007. – 320 с. – (Серия «Здоровье и альтернативная медицина»).
9. Лакуста В.М. Лін Чжі Шэн Чжень цзю терапія больових синдромів і невідкладних станів. Кишинів: «МАГА», 1995. 253с.
10. Менеджян Г. З. Сборник по народной медицине и нетрадиционным способам лечения. – М.: Б. И., 1988.
11. Малахов Г.П. Биоритмология и уринотерапия. – 2-е изд. Перераб. – СПб.: НД«Весь», 2001. – 240 с. (Целительные силы).
12. Справочник семейного доктора. / Под ред. д.м.н., профессора Ю.Ю. Елисеева. – М.: Изд-во Эксмо, 2006. – 1040 с.

Додаткова:

1. Солдаченко С.С., Кашенко Г.Ф., Головкин В.А., Гладышев В.В. Полная книга по ароматерапии. Профилактика лечения заболеваний эфирными маслами. Изд. 2-е дополненное и перераб. – Симферополь: Таврида, 2007. – 592 с.
2. Стражний А.С. Секреты нетрадиционной медицины.—12-е изд.—К.: Изд-во Подолина, 2008. – 336 с.
3. Федосеева Т.А. Большая энциклопедия очищения организма. – М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2006. – 320 с.—(Жизнь и здоровье).
4. Чипига М.П., Чипига С.М. Стимуляція здоров'я та інтелекту. – 2-ге вид., перероб. і доп.—К.: Знання, 2006. – 347 с.
5. Рекреационная сущность экологического туризма / Зорин И.В. // Теория и практика физической культуры. – 2002. - №11. – С. 9 – 11.
6. Завидівська Н.Н. Формування навичок здорового способу життя у студентів вищих навчальних закладів: навч. посіб. з фіз. виховання для студ. вищих навч. закладів / Н.Н. Завидівська – Л.: Львів. держ. ун-т фіз. культури, 2009. – 120 с.
7. Дутчак М.В. Спорт для всіх в Україні: теорія і практика / М.В. Дутчак. – К.: Олімпійська література, 2009. – 279 с.

15. Інформаційне забезпечення.

1. <http://sport-med.in.ua>